

Työläisnaisten Marssi

(Sävel Työväen marssi.)

Hulda Salmen käsikirjotuksesta kopioinut Rauha Granholm.

Kirjotettu Lahden Työv. Yhd. Naisosaston vuosijuhlaan.

Työluokan nainen eespäin käy
ja orjan kahleet katko.
Luo antelipun ennättäy,
pois esteet raivaa, ratko!
Ei kärsien ja tyytyen,
ei maaten, maassa madellen,
me tulla onnen valkamaan.

Työluokan nainen herää jo!
Pää ylväs pystyyn nosta.
Ei lepy sille kohtalo,
ken vääryyttä ei kosta.
Suo syyttä tulta syömmesi
ja hehkuella henkesi.
Käy eespäin, intomielin käy!

Työluokan nainen, eteenpäin,
käy sorron yöstä valoon.
Oot ihminen, se näytä näin,
tuo korsi pyhään paloon.
Vuostuhansien unisuus,
kun poistuu, koittaa aika uus'
Siis eespäin, yksin mielin käy.

Työluokan nainen luottaos
ain oikeuden voittoon.
Käy päivää kohti, katso'os
jo uuden aamun koittoon.
Ei orjan mielin nouse ken,
vain henki vapaa luopi sen.
mi suurta on ja jaloa.

Työluokan nainen, valitse,
tee loppu kurjuusyöstä!
Käy, mailmoita valitsee,
saa onni yhteistyöstä.
Ei taistelussa väsyä
saa, eikä tieltä väistyä.
Käy eespäin rohkein mielin, käy!

Nuorten Osasto**PAKOLAINEN :: Kirj. MAY BASMAN**

Suomentanut Kylän Heittiö.

Joku vuosi takaperin tapasin eräässä Pennsylvanian museossa nuoren tytön, jonka ulkomuoto muistutti enemmän itämaalaista taideveistosta kuin elävää ihmisolentoa. Hänen siro vartalonsa sulavine liikkeineen, hänen kauniit kasvonsa, joita ympäröi pikimustat, aaltomaiset kiharat, näyttivät kuvalta, jolle taiteilija oli uhrannut elämänsä. — Hän oli kaksikymmenvuotias ja tullut Amerikkaan kymmenvuotiaana ja saanut ainoastaan sen koulusivistyksen, jonka vapaat koulut voivat tarjota. — Vaan silti hän oli samalla tietoisuusasteella professorien kanssa; tietomääränsä hän oli voittanut ahkeralla työskentelyllään.

Koska sain tilaisuuden päästä hänen tuttavuuteensa hänen ollessaan ohjaajani ja tavallaan avustajani sanomalehtikirjotuksilteni, rohkaisin itseni ja pyysin saada lupaa käydä häntä katsomassa jolloinkin

Ei, ei, se ei ole mahdollista, että minua voi käydä kukaan katsomassa asunnossani, sillä siellä ei ole tilaa vieraille; siellä on niin ahdasta, liikaista ja pimeää ja siellä ahtaalla käytävällä on niin paljon pieniä lapsia, että ette voisi päästä heidän ohitsensa; sen lisäksi siellä on sokea iso-äitini, joka ei voi liikkua ilman holhoojaa — siellä on niin un-

mehtunutta ilma eikä koskaan hiljaista hetkeä.

"Oletteko itse tuon ison perheen jäsen?" kysyin.

"Olen yksi kahdestatoista lapsesta. Veljeni on myös naimisissa ja hänen perheessään on kuusi lasta, siihen lisäksi isäni ja äitini."

"Kotinne täytyy olla todellakin tilava sellaiselle perheelle," vatsasin ihmetellen.

"Kotini!" hän katsoi minuun pitkästi ja katseestaan kuvastui sanoin kuvaamaton pettymys. — "Kotini! Huoneet — kaksi niitä — pimeän vuokrakasarmin takapihalla ovat todellakin liian pienet kaksikymmenhenkiselle perheelle, ettekö luule niin?"

Tein kaikkeni peittääkseni sanomatonta hämmästyksiäni.

Eräänä päivänä pian sen jälkeen keskustellessamme tulin maininneeksi eräitten tuttavieni aikomuksesta matkustaa ulkomaille ja mahdollisesti myöskin heidän pysähtyvän joksikin aikaa Syyriaan, joka oli hänen syntymämaansa.

Hänen kasvonsa kirkastuivat. "He saavat mennä asumaan minun kotini, minun isäni kotiin; siellä on tilaa suuremmalle joukolle. — Siellä kauniin vuoriston rinteellä on tuo armas kotini avoinna heille. Siellä on kaikki niin puhdasta, kukkasat ja hedelmäpuut kasvavat kotini ympärillä, huoneet ovat kaikki siistit, vuoteet laitettu puhtailla liinavaatteilla, tulisijan vieressä on puita odottamassa sytyttäjää, kaikki on köynnöksillä koristettu. Naapurit pitävät huolen kaikesta näistä valmistuksista, sillä voin heille ilmoittaa — ja muutenkin he sen tekevät, sillä he ottavat meidän kotiin palaamistamme joka päivä. He myöskin pitävät huolen että ei mitään tule puuttumaan vierailta."

"Miksi olette jättäneet niin viehättävän kodin ja tulleet tänne liikaisten hökkelien asujamiksi?" kysyin.

Hän naurahti koneellisen kylmästi. "Meillä kaikilla on sielullinen itsensäilyttämisen vaisto. Minä ja siskomme olimme kauniimpia kylän lapsista, kuten kaikki sanoivat. Vaikka vanhempani koettivat tätä salata tulemasta tiedoksi, oli se myönteistä. Turkkilaisilta ihmiseläimiltä eivät nuoret tytöt jää huomioonottamatta. Eräänä iltana tuli isäni kotiin hermostuneena, kertoen että eräs rikas turkkilainen tarjosi hänelle paljon rahaa, jos hän suostuu luovuttamaan tyttärensä hänelle. Hän kieltäytyi, jolloin turkkilainen uhkasi tulla ja noutaa ne ilmaiseksi. Äitini itki ja sanoi tekevänsä kaikkensa pelastaakseen meidät. Sen jalestä huomasi, että äitini hiljalleen alkoi

Ennen ja Nyt

Elettiin ennen muinaisaikaan orjain kesken, niinkuin varjot yössä;

luotettu ei yhteisvoiman taikaan, vaikka uuvuttiin toisen työssä. Niinkuin naudat astui orjat tietään

omain tuskain runtelemin haavoim.

Kysytty ei konsaan: — Mihin viedään?

— Niinpä elettiin valhekaavoin.

Toinen syyttämään ol' valmis toistaan,

omaa leipää leveämmäks' koittain.

Kukin huolehti vaan omast' kodistaan,

monet sortuen, mutt' harvat voittain.

Sydän niinkuin hauta, mieli musta,

typö tyhjiys puunti kaikkialta, Rinta sentään toivoi huojuunusta, vapautta rauta-ikeen alta.

Tohdittu ei nousta, vaikka riehui tunne, yhteistyön pyytäin. Vaikka sydän kapinoiten kiehui tuhat kirousta ilmi syytäin.

Niin se vieri orjain elonrata, tietä kurjaa, tietä kärsimysten. Mutta ehomman loi uusi vuosisata orjain riintaan yhteisymmärryksen.

Aika toinen on, on toiset aatteet, usko kasvanut on suureen, hyvään.

On niinkuin kadonnut ois arki-vaatteet,

silmä synkkä tähtää kauas, syvään.

Toivon tuli lämmittää jo rintaa, nyt ei tointa, uskallusta puuttu! Vapaus, jos vaatii veren hintaa, niin ei konsaan orjan tahto muutu.

Nyt jo meillä ollaan valvehilla, edessä on sentään monta pulmaa, kun on vallan ohjat mahtavilla ja ne syyttää kirousta julmaa nousun esteeks' kansan tuhatpäisen,

joka herännyt on sorron yöstä; joka lailla uhman jättiläisen vaatii itse täydet tulot työstä.

Mutta kerran ajan arpa ratkee, työmies nousee alta kurjan soiman.

Kerran kansain kahleraudat katkee

eespäin vieressä yhteisvoiman. Vapaa, vapaa silloin kaikkialta kaikuu ihmiskunnan pyhin kuoro. Vapaa, vapaa! nyt on kansan valta,

Nyt on meidän sorrettujen vuoro!

MIKAEL RUTANEN.

pakata tavaroita matkaa varten. Sitten eräänä sateisena yönä heräsimme kiireellisiin lyönteihin ovellemme. Isäni nousi vuoteeltaan katsomaan kuka vieras oli ja hän oli meidän hyvä naapurimme lähikylästä. Hän oli ratsastanut puolen yötä sateessa ja myrskyssä tuomaan tietoa, että joukko turkkilaisia oli saapunut kylään tarkotuksella koota itselleen unsia uhreja, ja he vois-

(Jatkoa toisella sivulla)

Jimmy Donnelly'n Kujeet

(Mukaelma)

"Lopeta jo kujeet, Jimmy", mutisi Anna-muori torkkuessaan, "tai minä haen hihnan, kuuletko!" — Iltahämärä hiipi huoneeseen, jossa muori nukkui istuallaan suuressa nojatuolissa takkavalkean ääressä. Muori eli unelmissaan yhä niitä aikoja, jolloin hänen pojan poikansa, Jimmyn, pikku kujeet ja kepposet olivat jokapäiväisiä ilon, sekä toisinaan harminkin aiheita.

"Ei mitään kujeita, muista!" Unelmissaan hän hymyili samaa hymyä, joka juuri oli vakuuttanut Jimmy-pojalle, että hänen kujeensa enemmän huvittivat kuin suututtivat iso-äitiä, ja siksi hän keksikin kaikenlaisia, pieniä ja suuria kujeita. Noiden aikojen muisto oli kosketellut helliä sydämen kielia vanhan irlantilaismummon povessa.

"Jimmy" — hän huusi ja heräsi oman äänensä kaikuun. Tuon sanan kaiku tuntui vastaavan iloisesti mummon matalakattoisen majan nurkista, kunnes sen kaiku haihtui ja ainoastaan seinäkellon naksutus häiritsi tuvan hiljaisuutta.

"Unia", mutisi mummo, vastaten alasvalahtaneen huivin hartioilleen. "Unia, unia vain."

Ovelle koputettiin ja Anna-muori kääntyi ovea kohden jän-

nittynyt ilme kasvoillaan. Anna-muori oli jo 70-vuotias. Sota ei ollut säästänyt yhtään hänen uljaista pojistaan. Jällellä oli enää ainoastaan hänen poikansa poika, Jimmy, jota hän joka hetki odotteli takasin palaavaksi.

Kaksi naapurin vaimoa astui tupaan.

"Ei se mummo-parka ole syönyt illallistakaan, jonka hänelle toin", puheli nuorempi naisista. Hän syytti kynttilän, kohensi tulta ja hääriili tuvassa ja puheli sokeasta Anna-muorista aivan kuin hän olisi ollut myöskin kuuro.

"Toisinaan pelkään, että hän menettää järkensä, ellei se poika tule pian takasin", hän puheli päätänsä pudistellen.

"Oh, ei suinkaan niin sentään käy", vastasi toinen naapuri. — "Eikö kaikki hänen poikansa ole tapettu sodassa ja hän on sentään kestänyt kaiken."

"Mutta Jimmy onkin pojan poika ja hän on siis kaksinverroin rakkaampi. — Syö nyt jotakin täti-Donelly, syö edes hiukan", puheli naapuri mummolle ja laski kätensä hellästi hänen olalleen. "Ne ovat Martha Connor ja Mrs. Boyle, jotka ovat tulleet katsomaan sinua."

"Martha, on niin hyvä kun

(Jatkoa sivulla neljatoista)